

ens tidligste udvikling. Han ser St. Johannes bydelen som en handelsplads, der blev forløber for det egentlige Flensborg. Efter at statsmagten havde foranlediget de to bykerner på fjordens vestlige side sluttet sammen til en by, overtog byen navnet Flensåborg fra handelspladsen på den østlige side, mener han. En anden spændende artikel om middelalderen har arkivar Jørgen Nybo Rasmussen, København, skrevet. I afhandlingen om franciskanerklostret betragter han ikke klostret isoleret som et almindelig stykke lokalhistorie, men i sammenhæng med ordensprovinserne Dacias almindelige struktur omkring 1500. Det er en balancegang mellem det generelle og det specielt flensborgske, som er lykkedes for ham og flere andre af bogens forfattere. Af emnerne fra den nyere tid kan man nævne nordmanden Knut Sprautens artikel om forbindelserne mellem Flensborg og Trondhjem i det 17. og 18. århundrede, som han har skrevet på grundlag af norske handelsarkiver. Museumsdirektør Ole Ventegodt København er ved en edb-behandling af oplysninger om de flensborgske skibe nået frem til, at det vigtigste træk i udviklingen ikke var flerdoblingen af antallet, men at de hurtigtsejlende skibe vandt langt større betydning. Tid var penge for byens købmænd. Arkivar Lars N. Henningsen, Åbenrå, skildrer byens levnedsmiddelforsyning i det 18. århundrede. Man var her som i andre byer afhængig af kornforsyninger udefra, og når de fra tid til anden svigtede, førte det til pristigninger og nød. Myndighederne søgte at styre markedet bl.a. for at beskytte de mindre forbrugere, og Henningsens studie nævner, at det blev til skade for dem, da frihandelstanken slog igennem i 1820'erne, for endnu 1846-7 ramtes byen af kornmangel. En væsentlig del af bogen handler om byen i det 19. og 20. århundrede. Rektor Gerd

Vaagts artikel handler om byens industri med jernstøberier, jernskibsværft, anvendelse af elektricitet m.m. set i sammenhæng med den øvrige slesvigholstenske udvikling. Landsarkivar Dorrit Andersen, Odense, skildrer de første år i byens arbejderbevægelse. Både i hendes og i Jens Jacobsens artikel om SPD i 1920'erne er forholdet mellem arbejderne og den danske bevægelse et centralt emne. Helge Berndts artikel handler om den dramatiske tid i maj 1945, da byen for en kort periode var Tysklands hovedstad. Professor Kurt Jürgensen, Kiel, har skrevet om byen under britisk militærstyre og professor Wolfgang Stribrny, Flensborg, om de østtyske flygtninge i tiden efter 1945. En trediedel af byens befolkning var flygtninge og Stribrny siger ligeud, at flygtningene blev ryggraden i byens tyskhed. Uden dem havde det været betydeligt længere, før byen igen havde fået et tysk flertal efter at tilslutningen til den danske bevægelse var svulmet stærkt op.

Tidligere tiders skarpe nationale modsætninger i Flensborg er afløst af en mere afspændt, samarbejdende holdning. Det er dette festskrift, hvor en trediedel af de historiske bidrag er skrevet af danske forfattere, et udmærket udtryk for. Fra tysk side har formålet også været at gøre nye interessante danske forskningsresultater kendt for et tysksproget publikum. Det er naturligvis en prisværdig bestræbelse. Festskriftet er blevet en lidt broget blanding af emner, hvoraf kun en del er nævnt i det foregående, men alt i alt er der hermed givet en værdifuld forøgelse af kendskabet til Flensborgs historie.

Jørgen Witte

Erik Helmer Pedersen og Niels Brühl:
NIATHARUM – en illustreret beskrivelse af Nærum fra istid til nutid.
Udg. af Historisk-Topografisk Sel-